

IV

*(Informacje)*INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

TRYBUNAŁ OBRACHUNKOWY

**Podsumowanie wyników kontroli wspólnych przedsięwzięć Unii Europejskiej przeprowadzonych
przez Trybunał za 2015 r.**

(2016/C 473/01)

SPIS TREŚCI

	<i>Punkt</i>	<i>Strona</i>
WSTĘP	1–7	2
INFORMACJE, NA PODSTAWIE KTÓRYCH TRYBUNAŁ SFORMUŁOWAŁ OPINIE	8–9	2
WYNIKI KONTROLI	10–22	3
Opinie na temat wiarygodności rozliczeń	10	3
Opinie na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń ..	11–12	3
Objaśnienie uzupełniające w odniesieniu do wkładu UE w koszty projektu ITER	13	3
Uwagi ujęte w sprawozdaniach z kontroli sporządzonych przez Trybunał	14–20	3
Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami	21–22	4
WNIOSKI	23–25	4
ZAŁĄCZNIK I – Działalność, budżet i personel wspólnych przedsięwzięć		5
ZAŁĄCZNIK II – Uwagi sformułowane przez Trybunał w 2015 r.		6

WSTĘP

1. Zgodnie z art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał skontrolował roczne sprawozdania finansowe za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2015 r. oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tych sprawozdań siedmiu wspólnych przedsięwzięć Unii Europejskiej:

- Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (F4E),
- Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Bioprzemysłu (BBI),
- Wspólne Przedsięwzięcie „Czyste niebo” – na rzecz realizacji czystych technologii transportu lotniczego,
- Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Wspólnej Inicjatywy Technologicznej w zakresie Leków Innowacyjnych (IMI),
- Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych (FCH),
- Wspólne Przedsięwzięcie w celu Opracowania Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Lotniczym Nowej Generacji (SESAR),
- Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz realizacji wspólnej inicjatywy technologicznej „Podzespoły i układy elektroniczne w służbie wiodącej pozycji Europy” (ECSEL).

2. Niniejsze podsumowanie stanowi przegląd rezultatów tych kontroli. Ma ono na celu ułatwienie analizy i porównania sprawozdań z kontroli przeprowadzonych przez Trybunał dotyczących sprawozdań finansowych każdego ze wspólnych przedsięwzięć za 2015 r. Kompletne opinie i uwagi Trybunału, wraz z odpowiedziami wspólnych przedsięwzięć, zawarto w opublikowanych sprawozdaniach z kontroli. Niniejsze podsumowanie nie jest sprawozdaniem z kontroli ani opinią.

3. Oprócz Unii Europejskiej (UE), reprezentowanej przez Komisję, członkami wspólnych przedsięwzięć mogą być różni partnerzy publiczni i prywatni, którzy wnoszą wkłady finansowe na rzecz działań realizowanych przez wspólne przedsięwzięcia. Wspólne przedsięwzięcia są oparte albo na modelu dwustronnym, gdy ich członkami są Komisja Europejska i partnerzy z danej branży, albo na modelu trójstronnym, gdy ich członkami są ponadto państwa członkowskie. Wspólne przedsięwzięcia odgrywają ważną rolę w realizacji konkretnych aspektów polityki badawczej UE.

4. Wspólne przedsięwzięcia finansowane są ze środków budżetu badawczego UE za pośrednictwem siódmego programu ramowego w zakresie badań (7PR) i programu „Horyzont 2020”⁽¹⁾. Inni partnerzy wnoszą wkłady pieniężne i niepieniężne na rzecz działań wspólnych przedsięwzięć.

5. Łączny budżet wspólnych przedsięwzięć na 2015 r. wyniósł 1,3 mld euro (w 2014 r. – 1,1 mld euro), czyli prawie 1 % ogólnego budżetu UE na 2015 r. (w 2014 r. – 1,6 %).

6. Na koniec 2015 r. we wspólnych przedsięwzięciach zatrudnionych było 455 urzędników mianowanych i pracowników zatrudnionych na czas określony (w 2014 r. – 432).

7. Informacje na temat działań, budżetu i liczby pracowników zatrudnianych we wspólnych przedsięwzięciach zawarto w załączniku I.

INFORMACJE, NA PODSTAWIE KTÓRYCH TRYBUNAŁ SFORMUŁOWAŁ OPINIE

8. W zakresie kontroli wiarygodności rozliczeń rok 2015 był drugim rokiem, w którym roczne sprawozdania finansowe dwóch wspólnych przedsięwzięć (F4E i SESAR) zostały zbadane przez niezależnego audytora zewnętrznego (firmę audytorską) zgodnie z art. 208 ust. 4 rozporządzenia finansowego UE⁽²⁾ oraz art. 107 ust. 1 nowego ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego agencji i innych organów⁽³⁾. Zgodnie z międzynarodowymi standardami kontroli Trybunał zweryfikował pracę firm audytorskich i uzyskał wystarczającą pewność co do tego, że może wykorzystać ją jako podstawę do wydania opinii pokontrolnych dotyczących wiarygodności rozliczeń wspólnych przedsięwzięć. Jeżeli chodzi o pozostałe wspólne przedsięwzięcia, Trybunał przeprowadził kontrole ich rocznych sprawozdań finansowych we własnym zakresie.

9. Podobnie jak w latach poprzednich Trybunał skontrolował legalność i prawidłowość transakcji znajdujących się w jego gestii. Podejście kontrolne Trybunału obejmuje analityczne procedury kontrolne, badanie transakcji na poziomie wspólnego przedsięwzięcia oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych systemach nadzoru i kontroli, w tym przegląd jakości kontroli *ex post* przeprowadzonych przez wspólne przedsięwzięcie u beneficjentów. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie odpowiednich prac innych kontrolerów oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

⁽¹⁾ Wspólne Przedsięwzięcie SESAR otrzymuje także finansowanie z programu na rzecz transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽³⁾ Art. 107 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

WYNIKI KONTROLI

Opinie na temat wiarygodności rozliczeń

10. Ostateczne sprawozdania finansowe wszystkich wspólnych przedsięwzięć przedstawiają rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach ich sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami odpowiednich regulaminów finansowych oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinie na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

11. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznych sprawozdań finansowych za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2015 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach w przypadku sześciu wspólnych przedsięwzięć (F4E, BBI, „Czyste niebo”, IMI, FCH i SESAR).

12. Trybunał wydał opinię z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL. Istniejące mechanizmy dotyczące realizacji kontroli *ex post* we Wspólnym Przedsięwzięciu ECSEL nie pozwalają Wspólnemu Przedsięwzięciu na obliczenie jednego wiarygodnego ważonego poziomu błędów ani poziomu błędów resztowego. W efekcie Trybunał nie był w stanie stwierdzić, czy ten kluczowy mechanizm kontroli daje wystarczającą pewność co do legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń w ramach projektów z 7PR zarządzanych przez Wspólne Przedsięwzięcie.

Objaśnienie uzupełniające w odniesieniu do wkładu UE w koszty projektu ITER

13. Poświadczenie wiarygodności wydane przez Trybunał w odniesieniu do Wspólnego Przedsięwzięcia F4E obejmuje objaśnienie uzupełniające⁽⁴⁾ dotyczące wkładu UE w koszty projektu ITER. W 2010 r. Rada zatwierdziła 6,6 mld euro jako oczekiwaną całkowitą kwotę wkładu UE w etap budowy projektu ITER. Ze względu na stopień złożoności działań prowadzonych przez Wspólne Przedsięwzięcie w związku z projektem ITER istnieje poważne zagrożenie, że kwota wkładu UE wzrośnie, głównie z powodu zmian dotyczących zakresu projektu i opóźnień w jego realizacji. W 2015 r. Wspólne Przedsięwzięcie F4E rozpoczęło realizację szeroko zakrojonych działań mających na celu obliczenie szacowanego kosztu końcowego (EAC) wkładu UE na rzecz etapu budowy projektu. W rezultacie stwierdzono, że oczekiwany wzrost kosztu wyniesie ok. 2,375 mld euro. Wspólne Przedsięwzięcie F4E nie zaktualizowało jeszcze wyceny swojego wkładu w projekt ITER po etapie budowy. Na posiedzeniu w dniach 15–16 czerwca 2016 r. Rada ITER przyjęła zintegrowany zaktualizowany harmonogram projektu ITER, w którym wskazano grudzień 2025 r. jako datę osiągnięcia strategicznych celów pośrednich etapu budowy projektu („First Plasma”).

Uwagi ujęte w sprawozdaniach z kontroli sporządzonych przez Trybunał

14. Nie podważając wyrażonych przez siebie opinii, Trybunał sformułował 61 uwag (w 2014 r. – 55) dotyczących wszystkich wspólnych przedsięwzięć, aby zwrócić uwagę na istotne kwestie i wskazać możliwości poprawy. Zestawienie sformułowanych uwag przedstawiono w załączniku II. Poniżej podsumowano najczęściej pojawiające się uwagi.

15. W trzech przypadkach (BBI, FCH, ECSEL) członkowie wspólnych przedsięwzięć inni niż UE nie przedstawili wymaganych sprawozdań dotyczących **wartości wkładów niepieniężnych** związanych z ich uczestnictwem w projektach realizowanych w ramach programu „Horyzont 2020”. W tych przypadkach kwota wkładów niepieniężnych za 2015 r. zaksięgowanych przez wspólne przedsięwzięcie opiera się zatem na wartościach szacunkowych.

16. **Poziom szczegółowości informacji zawartych w sprawozdaniach z wykonania budżetu** różni się w zależności od wspólnego przedsięwzięcia, co wskazuje na potrzebę wydania przez Komisję jasnych wytycznych dotyczących przekazywania informacji przez wspólne przedsięwzięcia w sprawozdaniach rocznych dotyczących zarządzania budżetem i finansami.

17. W czterech przypadkach („Czyste niebo”, IMI, FCH, SESAR) w związku z opóźnieniami w podpisywaniu umów o dotacje **poziom wykorzystania środków na zobowiązania/płatności w 2015 r.** był niższy niż oczekiwano. W czterech przypadkach (BBI, FCH, SESAR, ECSEL) większa część **zobowiązań za 2015 r. została zaciągnięta na poziomie globalnym**, co odzwierciedla fakt, że indywidualne postępowania o udzielenie dotacji nie zostały ukończone w trakcie roku.

18. Trybunał sporządza sprawozdania dotyczące **wykonania budżetu wieloletniego wspólnych przedsięwzięć w ramach programów 7PR, TEN-T i „Horyzont 2020”**. Bardziej szczegółowe informacje na temat wieloletniego wykonania zobowiązań i płatności zawarto w rocznych sprawozdaniach z działalności wspólnych przedsięwzięć.

⁽⁴⁾ Objasnienie uzupełniające wykorzystywane jest do zwrócenia uwagi na kwestię, która nie została w istotny sposób zniekształcona w sprawozdaniu finansowym, ale ma zasadnicze znaczenie dla zrozumienia tego sprawozdania przez odbiorcę.

19. Wspólne przedsięwzięcia ustanowiły **procedury kontroli ex ante** oparte na przeglądach dokumentacji finansowej i operacyjnej oraz przeprowadzają **kontrole ex post beneficjentów dotacji**. Kontrole te stanowią główne narzędzie oceny legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń, obejmujących wkłady pieniężne i niepieniężne członków innych niż UE. Kontrole ex post pozwoliły wspólnym przedsięwzięciom (poza F4E i ECSEL) na ustalenie poziomów błędu resztowego, które we wszystkich przypadkach sytuują się poniżej 2 %.

20. Jeżeli chodzi o **Wspólne Przedsięwzięcie F4E**, dokonano znacznych postępów w zakresie kwestii związanych z kosztami i harmonogramem projektu ITER, chociaż w 2015 r. Wspólne Przedsięwzięcie nadal pracowało nad **systemami monitorowania i kontroli**. W 2015 r. wzrosła **konkurencyjność postępowań o udzielenie zamówienia na składniki operacyjne** Wspólnego Przedsięwzięcia F4E (w przypadku 55 % ofert zastosowano procedurę otwartą; w 2014 r. było to 42 %), lecz niezbędne jest podjęcie dalszych działań w celu zwiększenia konkurencyjności postępowań.

Działania podjęte w związku z zeszlórocznymi uwagami

21. W większości przypadków, w odniesieniu do **monitorowania i sprawozdawczości dotyczących wyników badań prowadzonych w ramach projektów**, wspólne przedsięwzięcia ujęły szczegółowe wskaźniki dotyczące wyników badań w rocznych sprawozdaniach z działalności (wskaźniki wykonania zadań i wskaźniki dotyczące monitorowania zagadnień przekrojowych), zgodnie z wymogami programu „Horyzont 2020”.

22. W lipcu 2015 r. Komisja wydała wytyczne dla wspólnych przedsięwzięć na temat **konfliktu interesów**, obejmujące wspólny wzór deklaracji braku konfliktu interesów, który wspólne przedsięwzięcia powinny wprowadzić do swoich procedur.

WNIOSKI

23. Trybunał wydał opinię bez zastrzeżeń na temat wiarygodności rozliczeń za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2015 r. w odniesieniu do wszystkich wspólnych przedsięwzięć.

24. Trybunał wydał opinię bez zastrzeżeń na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2015 w odniesieniu do sześciu z siedmiu wspólnych przedsięwzięć. Trybunał wydał opinię z zastrzeżeniem na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL.

25. Wspólne przedsięwzięcia ulepszyły swoje procedury, podejmując działania naprawcze w odpowiedzi na uwagi zgłoszone przez Trybunał w latach poprzednich. Niemniej jednak nadal istnieją pewne kwestie, którymi wspólne przedsięwzięcia powinny się zająć w celu wprowadzenia dalszych ulepszeń.

ZAŁĄCZNIK I

Działalność, budżet i personel wspólnych przedsięwzięć

WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIE	Macierzysta DG	Obszar polityki	Główne działania	Budżet		Zatrudnienie	
				2014 (w mln EUR)	2015 (w mln EUR)	Plan zatrudnienia na 2014 r.	Plan zatrudnienia na 2015 r.
BBI	DG RTD	Badania	Badania i rozwój bioproduktów i biopaliw	nie dotyczy	21,1	nie dotyczy	10
„Czyste niebo”	DG RTD	Badania	badania i rozwój technologii lotniczych	153,6	245,9	37	42
ECSEL (od 27 czerwca 2014 r.)	DG ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii	Badania	Badania naukowe i innowacje dotyczące podzespołów i układów elektronicznych	nie dotyczy	107,7	28	31
F4E – Realizacja Projektu ITER i Rozwój Energii Termojądrowej	DG ds. Energii	Badania	Badania i rozwój dotyczące energii termojądrowej	567,6	526,1	262	262
FCH – Technologie ogniw paliwowych i wodorowe	DG RTD	Badania	Badania i rozwój dotyczące technologii ogniw paliwowych i wodorowych	97,5	95,1	26	24
IMI – Wspólna Inicjatywa Technologiczna w zakresie Leków Innowacyjnych	DG RTD	Badania	Badania farmaceutyczne i rozwój	170,8	195,4	37	44
SESAR	DG ds. Mobilności i Transportu	Badania	Badania i rozwój dotyczące systemu zarządzania ruchem lotniczym	121,9	140,1	42	42
			Łącznie	1 111,4	1 331,4	432	455

ZAŁĄCZNIK II

Uwagi sformułowane przez Trybunał w 2015 r.

WSPÓLNE PRZEDSIĘWZIĘCIE	Zarządzanie budżetem i finansami				Kluczowe mechanizmy kontrolne w stosowanych przez wspólne przedsiębiorstwa systemach nadzoru i kontroli			Inne kwestie i działania podjęte w związku z poprzednimi ustaleniami								
	Prezentacja sprawozdania finansowego	Wykonanie budżetu za rok 2015	Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach 7PR i TEN-T	Wykonanie budżetu wieloletniego w ramach programu „Horizon 2020”	Systemy kontroli wewnętrznej i systemy księgowe	Zamówienia i dotacje na składniki operacyjne	Kontrola i monitorowanie na poziomie ogólnym zamówień i dotacji na składniki operacyjne	Strategia zwalczania nadużyć finansowych	Ramy prawne	Monitorowanie wyników badań i sprawozdawczość w tym zakresie	Konflikt interesów	Kontrola Szlify Audytu Wewnętrznego Komisji	Roczne sprawozdanie z działalności	Polityka w zakresie praw własności intelektualnej i przemysłowej	Umowa z państwem przyjmującym	Przepisy wykonawcze do regulaminu pracowniczego
BBI	x	x		x	x			x		x	x					
„Czyste niebo”	x	x	x	x	x		x			x	x					
ECSEL	x	x	x	x	x		x			x						
F4E	x	x			x		x		x							x
FCH	x	x	x	x	x		x		x		x					
IMI	x	x	x	x	x		x		x		x					
SESAR		x	x	x	x		x		x		x					
Ogółem	6	7	5	6	7	1	1	7	1	6	6	4	1	1	1	1
Łącznie	24							9			28					